
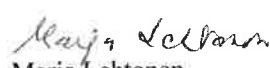

Kokousaika	Tiistai 05.03.2013 klo 19.00 – 20.46			
Kokouspaikka	Kunnanvirasto, valtuustosal			
Saapuvilla olleet jäsenet (merkintä, kuka toimi puheenjohtajana)	<u>Valtuutettu</u>	<u>Paikalla</u>	<u>Varajäsen</u>	<u>Paikalla</u>
x = läsnä - = poissa	Pelkonen Esko, pj	x	Kinnunen Joonas	x
	Toikkanen Markku 1. vpj.	x	Kröger Lasse	
	Tuikkanen Olavi 2. vpj.	x	Hämäläinen Aulis	
	Hakkarainen Anitta 3. vpj.	x	Koivukoski Marjatta	
			Kinnunen Raimo	
	Ihanti Mikko	x	Villman Ari	
	Kinnunen Kalevi	x	Kuivaniemi Tiina	
	Kinnunen Marko	x	Harjula Elina	
	Kinnunen Rauno	x	Pasanen Tapani	
	Laitala Sampo	-	Tenhunen Aulis	
	Laulumaa Jonna	-		
	Leppänen Ilkka	x	Niemi Jari	Urpilainen Leo
	Pekkarinen Tapio	x	Rouvinen Marketta	Urpilainen Anitta
	Piispanen Virpi	x	Tainio Elma	Kinnunen Toni
	Rekonen Arja	x		
	Salonpää Pauli	x	Virtala Harri	x
	Toikkanen Manu	x		
	Urpilainen Kari-Pekka	x		
	Juha Urpilainen	x	kunnanjohtaja esittelijä	
	Marja Lehtonen	x	vt. hallintojohtaja, sihteeri	
	Ossi Kinnunen	x	kunnanrakennusmestari	
	Kirsi Alonen-Kinnunen	x	sosiaalijohtaja	
	Pirkko Leppänen	x	henkilöstön edustaja	
Laillisuus ja päätösvaltaisuus	Kokous todettiin laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.			
Käsitellyt asiat	§ 14 -19			
Pöytäkirjan tarkastustapa (paikka, aika, tarkastajien valinta)	Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin kunnanvaltuutetut Joonas Kinnunen ja Harri Virtala			
Pöytäkirjan allekirjoitus ja varmennus	Puheenjohtaja		Pöytäkirjanpitäjä	
	 Esko Pelkonen		 Marja Lehtonen	
Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty (Pöytäkirjan lehdet on samalla varustettu nimikirjaimillamme)	Tarkastusaika Kinnula 05.03.2013			
Allekirjoitukset	 Joonas Kinnunen		 Harri Virtala	
Pöytäkirja yleisesti nähtävänä	Paikka ja aika Kinnulan kunnanvirasto 11.03. klo 9.00 – 15.00			
	Virka-asema		Allekirjoitus	
	vt. hallintojohtaja		 Marja Lehtonen	

§ 18 LAUSUNTO KUNTARAKENNELAKILUONNOKSESTA

Kunnanhallitus
04.03.2013, § 92

Liitteet 8 ja 9

Lausuntopyyntö kuntarakennelakiluonnoksesta

Pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen hallitusohjelman mukaan hallitus toteuttaa koko maan laajuisen kuntauudistuksen, jonka tavoitteena on vahvoihin peruskuntiin pohjautuva elinvoimainen kuntarakenne. Osana kuntauudistusta hallitus käynnisti syksyllä 2011 hallitusohjelman mukaisen koko maan kattavan selvityksen kullekin alueelle tarkoituksenmukaisesta kunta- ja palvelurakenteesta. Kunnallishallinnon rakenne - työryhmän selvitys Elinvoimainen kunta- ja palvelurakenne (valtiovarainministeriön julkaisuja 5a/2012 ja 5b/2012) valmistui helmikuussa 2012.

Valtiovarainministeriö asetti helmikuussa 2012 kuntarakennelakia valmistelevalle työryhmälle, jonka tehtävänä oli seurata ja arvioida kunta- ja palvelurakenneselvityksestä saatavaa palautetta ja sen pohjalta laatia yhteenveto alue- ja kuulemiskierroksesta sekä tehdä uudistuksen vaikutusarviointi ja laatia tarkennettu esitys uudistuksen kriteereistä ja toteuttamistavoista. Lisäksi työryhmän tuli valmistella luonnos hallituksen esityksestä kuntauudistusta ohjaavaksi rakennelaksi.

Hallitus linjasi kuntauudistuksen etenemistä iltakoulussaan 5.6.2012 sekä antoi seuraavana päivänä tiedonannon eduskunnalle kuntauudistuksen etenemisestä (VNT 2/2012 vp). Hallitus antoi linjauksissaan määrittelemiensä tarkastelunäkökulmien perusteella tarkempien uudistuksen kriteerien valmistelun rakennelakia valmistelevalle työryhmälle tehtäväksi. Työryhmän valmistelemaat tarkemmat kriteerit vahvistettiin hallinnon ja aluekehityksen ministerityöryhmässä 27.6.2012.

Nyt kyseessä oleva kuntarakennelakiluonnos on valmisteltu hallituksen linjausten pohjalta. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi nykyistä kuntajakolakiä, ja samalla lain nimike muutettaisiin sen sisältöä paremmin kuvaavaksi kuntarakennelaksi. Lakiin lisättäisiin säännökset kuntien selvitysvelvollisuudesta, selvityspennoista ja niistä poikkeamisesta sekä muutettaisiin kuntien yhdistymisen taloudellista tukea koskevia säännöksiä. Lisäksi ehdotetaan kielilain muuttamista eräiltä osin.

Sosiaali- ja terveystieteiden ministerityöryhmä on linjannut palvelurakenneluudistuksen jatkoa 15.11.2012. Näitä linjauksia koskeva muistio on tämän lausuntopyynnön liitteenä 4. 2 (3) Valtiovarainministeriö pyytää jakelussa mainituilta tahoilta lausuntoa oheisesta luonnoksesta yleisesti sekä erityisesti lausumaan seuraavista kysymyksistä:

selvitysvelvollisuudesta, selvityspennoista (ml. poikkeuspäätöksistä) ja

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Pöytäkirjanotteen oikeaksi todistaa

Kinnulassa 5.3.2013

Pöytäkirjanpitäjä *Aija Lehtonen*

selvitysvelvollisuuden sisällöstä;

- esityksen sisältämistä määräajoista ja menettelyistä;
- valtioneuvoston toimivallasta päättää kuntajaon muuttamisesta;
- yhdistymisavustuksien ehdoista ja määrästä;
- sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien turvaamisesta sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennetta koskevien linjausten mukaisesti.

Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 7.3.2013 mennessä sähköpostitse osoitteeseen valtiovarainministerio@vm.fi.

Kunnanjohtajan päätösehdotus:

Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle, että se antaa liitteen 9 mukaisen lausunnon kaavailusta kuntarakennelaista valtiovarainministeriölle.

Lausunnossaan Kinnulan kunta katsoo, että paras tapa turvata kunta-laisten lähipalvelut on itsenäinen Kinnulan kunta. Sote-asioissa Kinnulan kunta turvautuu Wiitaunionin kanssa tehtävään yhteistyöhön. Erikoissairaanhoidon Kinnulan kunta tulee ostamaan pääasiassa Keski-Suomen ja Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiireiltä. ERVA-asioissa Kinnulan kunta turvautuu pääosin KYS:aan.

Päätös:

Kunnanhallitus hyväksyi kunnanjohtajan päätösehdotuksen.

Kunnanvaltuusto
05.03.2013 §18

Liitteet 4 ja 5

Päätös:

Kunnanvaltuusto hyväksyi kunnanhallituksen esityksen.

RA

JK

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Pöytäkirjanotteen oikeaksi todistaa

Kinnulassa 5.3.2013

Pöytäkirjanpitäjä

Kajsa Lehtonen

Khall 4.3.2013

§ 92, liite 5

Kvalt 8.3.2013

§ 18, liite 5

Kinnulan kunnan lausunto kuntarakennelakiluonnoksesta 15.11.2012 asiakohdittain:

Selvitysvelvollisuudesta

Kuntarakenneuudistuksen toteuttamiseksi kunnalla olisi lakiluonnoksen mukaan velvollisuus selvittää kuntien yhdistymistä, **jos yksikin** seuraavista kolmesta selvitysperusteesta osoittaa selvitystarvetta:

- 1) palveluiden edellyttämä väestöpohja;
- 2) työpaikkaomavaraisuus, työssäkäynti ja yhdyskuntarakenne;
- 3) kunnan taloudellinen tilanne.

Kunta ei kuitenkaan voisi jättäytyä selvityksen ulkopuolelle, vaikkei se täyttäisi selvitysperusteita, mikäli alueella ei muutoin ole saavutettavissa lain edellytykset täyttävää toiminnallista kokonaisuutta.

Palveluiden edellyttämää väestöpohjaa koskevan selvitysperusteen mukaan alle 20 000 asukkaan kunnan tulisi selvittää yhdessä alueen muiden kuntien kanssa yhdistymistä alueella, jossa on palveluiden järjestämisen, rahoittamisen ja kehittämisen kannalta riittävä väestöpohja sekä kyky riittävään omaan palvelutuotantoon. Selvitysalueella tulisi olla erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon oman palvelutuotannon, matalan kynnyksen palvelujen ja lähipalvelujen kannalta vähintään 20 000 asukasta. **Kinnulan kunnan mukaan pienemmänkin asukasluvun selvitysalueiden tulisi tulla kysymykseen silloin, kun selvitysalueella on pitkät kuntien väliset etäisyydet ja asutus on harvaa.**

Lakiluonnoksen 4 c §:n 3 kohdan mukaan perusopetuksen laadukkaan ja yhdenvertaisen järjestämisen kannalta alle yksivuotiaiden ikäluokan tulisi olla alueella vähintään noin 50 lasta. Tutkimuksellinen tieto ei anna suoraa tukea nimenomaan 50 lapsen ikäluokan kriteerille, ja asiaa tulisikin tarkastella paremman tutkimustiedon näkökulmasta. Monet empiiriset havainnot osoittavat päinvastoin, että opetuksen laatu on parempi pien- kuin suurryhmissä johtuen mm. siitä, että opettajalla on enemmän käytettävissä aikaa oppilaille ja oppilastuntemus mahdollistuu.

Voimassa olevan perusopetuslainsäädännön mukaan kunta on velvollinen järjestämään alueellaan asuville oppivelvollisuusikäisille perusopetusta. Opetus tulee järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämipaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydät huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Kinnulan kunnan näkemyksen mukaan vaade 50 lapsen ikäluokasta perusopetuksen järjestämisen pohjaksi vaarantaa alueen lasten ja nuorten tasavertaiset mahdollisuudet saada opetusta lähikouluperiaatteen mukaisesti

Lakiluonnoksen perustelujen mukaan ” työssäkäynti ja yhdyskuntarakenne kuvaavat asukkaiden arjen näkökulmasta alueita, joilla kuntarajojen merkitys on vähäinen, sekä kuntien keskinäistä riippuvuutta ja osaltaan kuntien työmarkkinadynamiikkaa ja kuulumista samaan talousalueeseen. Näillä alueilla kuntien kehittäminen on elinkeinorakenteen näkökulmasta voimakkaasti sidoksissa yhteen.”

Työssäkäyntialueiden ja kuntalaisen luontaiseen elinpiiriin vetoaminen edustaa ajastaan jälkeen jäänyttä näkökulmaa. Asian laita oli toisin hevoskärryjen aikakaudella. Nykyiseen moderniin paikallisen itsehallinnon näkemykseen kuuluu kuntaidentiteetin (yhteisöllisyyden) vahvistaminen ja paikallisten elinkeinojen kehittäminen.

Lakiluonnoksen 4 d §:n mukaan työpaikkaomavaraisuusperuste täytyisi, mikäli kunnan työpaikkaomavaraisuus on alle 80 prosentin. Viitaten edellisiin lainkohtiin, tutkimuksellinen tuki juuri 80 % työpaikkaomavaraisuudelle ei ole perusteltua. Suurempi tutkimustiedon hyväksikäyttö olisi ollut kriteerin määrittelyssä tarpeen. Työpaikkaomavaraisuudelle luoteenomaista on erittäin suuri vaihtelu maaseutumaiden kuntien ja kaupunkikeskusten välillä. Monessa tapauksessa maaseutu työllistää kaupunkilaisia.

Kunnan talouden osalta maaseudun kunnat ovat usein voimakkaasti riippuvaisia valtionosuuksista. Vaikka uudistuksen lähtökohtana on elinvoimaisten kuntien hakeminen, ei harvan asutuksen ja väestön pienen tulotason ja lakisääteisen palveluiden järjestämisvelvollisuuden muodostamaa vaikeaa yhtälöä voida jatkossakaan ratkaista ilman oikeudenmukaista valtionosuusjärjestelmää. Pelkkä kuntarajojen siirtely ei varmista laajojen ja tulopohjaltaan heikkojen maaseutualueiden peruspalveluiden rahoitusta.

Uudistusta valmisteltaessa on luvattu kuulla kuntia. Kevään 2012 kuntien ensimmäisellä lausuntokierroksella yli puolet kunnista ei kannattanut kuntaliitoksia. Hallituksen kaavailemien suurkuntien kannatus oli tätäkin huomattavasti vähäisempi. Kaksi kolmasosaa kunnista vastusti lainsäädännön käyttämistä kuntarakenteiden ohjausvälineenä. Tästä huolimatta lakiluonnos lähtee mallista, jolla käytännössä kaikki kunnat velvoitettaisiin kuntaliitosselvitykseen.

Maaseutualueiden kunnat kouluttavat työvoimaa kaupunkien ja eteläisen Suomen tarpeisiin. Näin myös kaupunkiseudut hyötyvät maaseutualueille maksetuista valtionosuuksista. Maaseudun kunnat ovat ennestään voimakkaan rakennemuutoksen kohteena. Uudistus ei saisi johtaa tilanteeseen, jossa muuttoliike voimistuisi entisestään. Kinnulan kunta kiinnittää huomiota siihen, että kuntarakennelakiluonnoksesta ei selviä, mistä säästöt kuntien yhdistämisessä syntyvät. Mikäli palveluita aiotaan voimakkaasti keskittää, se lisää omalta osaltaan liikkumistarvetta ja kasvattaa hiilijalanjälkeä.

Selvityksiperusteista (ml. poikkeusperusteista)

Lakiluonnoksen 4 f §:n mukaan ”selvityksiperusteiden osoittamasta selvitysalueesta voidaan poiketa, jos kunnalla on edellytykset vastata palvelujen järjestämisestä ja tuottamisesta eikä poikkeaminen estä toiminnallisten kokonaisuuksien muodostumista alueella”. Lakiluonnoksen yksityiskohtaisissa perusteluissa 4 f §:ää on selvennetty siten, että ”erityisen harvaa asutusta arvioitaisiin kunnan valtionosuuden perusteena käytettävien syrjäisyyskertoimien perusteella siten, että poikkeamisperuste koskisi vain syrjäisyysluvultaan kahteen korkeimpaan luokkaan kuuluvia kuntia”. Tämä muodostaa esim. pohjoisen Keski-Suomen kohdalla osaltaan tarvetta tarkentaa lakiluonnosta mm. sen vuoksi, että toiminnallisten kokonaisuuksien osalta jo olemassa olevat ja totut yhteistyösuunnat koostuvat syrjäisyysluvuiltaan erilaisista kunnista.

Luontevien alueiden muodostaminen tai jo toimivien alueiden toiminnan jatkaminen tulisi olla mahdollista siitä huolimatta, että taustalla toimivilla kunnilla olisikin erilaiset syrjäisyysluvut. Lakiluonnoksen säännösten mukaan esim. pohjoisen Keski-Suomen kuntien mahdollisuus hakea

poikkeamisperustetta selvitysalueesta on lakiluonnoksen ja sen perustelujen mukaan hyvin epäselvä, vaikka osa alueen kunnista on lain yksityiskohtaisissa perusteissa erikseen mainittukin.

Kinnulan kunta toteaa, että se on jo aikaisemmin hakenut poikkeusta paras -lain mukaisista väkilukuvaateista yhdessä Viitasaaren ja Pihlputaan kuntien kanssa.

Selvitysvelvollisuuden sisällöstä

Lakiluonnoksen mukaan yhdistymisselvityksen tavoitteena on esitys kuntien yhdistymisestä ja siihen liittyvä yhdistymissopimus. Selvityksen tulee aina sisältää vähintään seuraavat asiat (vaikka kunnat eivät päätyisi tekemään yhdistymisesitystä):

- suunnitelma hallinnon ja palvelujen järjestämisestä sekä palvelujen tuottamisesta selvitysalueella.
- selvitys yhdistymisen vaikutuksista kuntien yhteistoimintaan
- selvitys taloudellisesta tilanteesta
- arvio asukkaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksien sekä lähidemokratian toteutumisesta
- yksityiskohtainen arvio kuntien yhdistymisen eduista
- arvio kielellisten oikeuksien toteutumisesta

Asukaslukuvaatimusten edellyttämät laajat selvitysalueet johtavat siihen, että onnistuneiden kuntaliitosten edellyttämä tunnusteluvaihe jää pois ja muodostettavissa selvitysalueissa on mukana kuntia, joilla on periaatteellisesti kielteinen suhtautuminen liitokseen. Tämä pidentää selvittämisen aikataulua ja vaikeuttaa myönteisen lopputuloksen aikaansaamista. Lähtökohtaisesti kuntaliitokseen haluttoman ja tehtävistään sekä taloudestaan huolehtivan kunnan mekaaninen selvitysvelvollisuus on vähämerkityksellistä työtä, joka on pois alueen elinvoiman kehittämisestä.

Kuntaliitto on todennut 16.8.2012; että ”Selvityksen kohteena tulee olla kuntien yhdistymisen ohella myös kuntien yhteistyö. Näin vältetään monilta erillisselvityksiltä ja turvataan kuntien vapaaehtoinen osallistuminen selvityksiin.” Yhteistyövaihtoehdon selvittäminen esim. soten ja toisen asteen koulutuksen osalta on välttämätöntä. Näiltä osin Kinnulan kunta yhtyy kuntaliiton näkemykseen.

Lakiesityksen sisältämistä määräajoista ja menettelyistä

Rakennelain lisäksi vireillä on samanaikaisesti monta muuta kuntakenttää koskevaa uudistusta, joiden lopullinen sisältö ei ole tiedossa. Tästä syystä kuntien on miltei mahdotonta muodostaa kantaansa pelkkään kuntarakenteeseen. Kokonaisuudessaan voi sanoa, että uudistuksen aikataulu vaikuttaa epärealistisesta. Erityisen suuri ongelma on se, että sote -uudistus sekä kuntien tehtävien tarkastelu ja päivittäminen, valtionosuusuudistus sekä kuntalain uudistaminen ovat vielä toistaiseksi pahasti alkutekijöissään.

Lakiluonnoksen mukaan kuntien tulee tehdä 4 b §:ssä tarkoitettu yhdistymisselvitys ja mahdollinen siihen perustuva yhdistymisesitys 1. päivään huhtikuuta 2014 mennessä. Määräaikaa voi pitää jo itsessään varsin alimitoitettuna, jotta riittävän monipuoliset ja tasapainoiset selvitykset voitaisiin saada aikaan.

Kunnan tulee ilmoittaa ministeriölle 30 päivään marraskuuta 2013 mennessä, minkä kunnan tai kuntien kanssa se selvittää 4 b §:n mukaisesti kuntien yhdistymistä. Mahdollista poikkeamisperustetta on haettava niin ikään marraskuun loppuun mennessä. Käytännössä poikkeamisen hakeminen ja sen käsittely johtanee siihen, että aikaa varsinaisen selvityksen tekemiseen on vielä normaaliakin menettelyä vähemmän.

Tavoiteaikataulun mukaan rakennelain on tarkoitus tulla voimaan kesällä 2013. Kinnulan kunta suhtautuu epäillen siihen, antaako tavoiteaikataulu edes lainvalmistelijoille riittävän mahdollisuuden kuntien antamien lausuntojen analysointiin.

Valtioneuvoston toimivallasta päättää kuntajaon muuttamisesta

Rakennelakiluonnoksen 18 §:n mukaan VN voi päättää kuntien yhdistymisestä näiden yhteisestä esityksestä. Hakemus voidaan hylätä, jos se on ilmeisesti vastoin kuntajaon muuttamisen edellytyksiä. Kriisikuntien osalta lakiluonnos näyttäisi antavan mahdollisuuden kunnan yhdistämisestä toiseen kuntaan myös vastoin ao. kuntien tahtoa (asukkaiden palveluiden turvaaminen).

Kuntien itsehallintoon kuuluu, että kuntaliitosten tulee pohjautua kaikissa tilanteissa kuntien omaan harkintaan. **Kinnulan kunta muistuttaa siitä, että kunnallinen itsehallinto nauttii perustuslain suojaa ja siksi lain voimaantulo vaatii peruslain säätämisyjärjestyksen mukaisen käsittelyn.**

Yhdistymisavustuksien ehdoista ja määrästä

Lakiluonnoksen mukaan yhdistymisavustukset olisivat tasoltaan vastaavia kuin vuoden 2013 alussa voimaan tulevissa kuntien yhdistymisissä. Tuen määrätymisperusteita muutettaisiin kuitenkin vastaamaan kuntarakennemuutosten tavoitteiden mukaisten kuntien muodostamista siten, että tuen suuruus olisi nykyistä enemmän kytköksissä yhdistyvien kuntien lukumäärään ja uuden kunnan asukasmäärään. Yhdistymisavustus olisi kuntien yhdistymistä kohden 3 - 10 miljoonaa euroa. Enimmäismäärä yhdistymisavustusta maksettaisiin kuntien yhdistymisiin, joissa on osallisena yli 6 kuntaa ja joiden asukasmäärä on vähintään 80 000 asukasta.

Luonnoksen pykälän 5 *momentissa* ohjattaisiin yhdistymisavustusten käyttöä. Sen mukaan yhdistymisavustus tulee käyttää välttämättömiin kuntien yhdistymisen kustannuksiin, uuden kunnan palvelujärjestelmän kehittämiseen ja palvelujen tuottavuuden parantamiseen tai uuden kunnan talouden vahvistamiseen. Yhdistyvien kuntien tulisi lain 8 §:n 1 momentin 11 kohdan mukaisesti sopia yhdistyssopimuksessa niistä periaatteista, joiden mukaan yhdistymisavustukset käytetään edellä mainittuihin tarkoituksiin.

Organisaatioita yhdistettäessä on tyypillistä, että ainakin alkuvaiheessa muutos kasvattaa menoja. Muutaman vuoden aikaviveellä ajateltuna yhdistymisavustusten suuruus ei kuntatalouden kokonaisuudessa ole kovin merkittävä, eikä avustus sinänsä erityisesti kannusta uudistuksiin. Tuen käytön rajaaminen vähentää omalta osaltaan yhdistymisavustuksen kannustavuutta.

Kinnulan kunta pitää tärkeänä sitä, että yhdistymisavustuksia maksetaan kuntien yhdistyessä myös silloin, kun muodostettavan kunnan asukasluku jää alle 20 000 asukkaan.

Sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien turvaamisesta sosiaali- ja terveydenhuollossa

Sote –uudistuksen tavoitteena on ollut tukea kuntarakenteen uudistamista. Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus näyttäytyy kunnista katsoen kuitenkin tällä hetkellä ainoastaan sekavana kokonaisuutena.

Jotta kuntien lausunnoilla olisi todellista merkitystä, tulisi kunnille antaa riittävästi tietoa kaikista kuntiin ja kuntapalveluihin kohdistuvista käynnissä olevista uudistuksista. Tätä kunnat edellyttivät jo viime kevään ensimmäisellä lausuntokierroksella. Samaan asiaan on kiinnittänyt huomiota mm. oikeuskansleri.

Erva-alueiden lopulliset sote-linjaukset saadaan selvityshenkilöiden raporttien yhteenvedon jälkeen helmikuun loppuun mennessä, joten näissä kuntien rakennelakilausunnoissa niitä ei voi ottaa huomioon. Ajoituksellisesti rakennelakia koskevan lausuntopyynnön ajoituksessa on epäonnistuttu.

Sote –uudistuksessa esillä olleiden asiakirjojen mukaan kunnilla säilyy mahdollisuus järjestää joitakin peruspalveluja itse, jos kunnassa vähintään noin 20 000 asukasta. Tämä asukaslukukriteeri ei ainakaan pitkien etäisyyksien ja harvan asutuksen pohjoisessa Keski-Suomessa vaikuta toimivalta. Asukasluvuvaade ei myöskään mahdollista alueella asukkaiden luontaisen asiointiin pohjautuvien sote-alueiden tai kuntarakenteiden vahvistamista.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen yhtenä keskeisenä lähtökohtana on ollut kaksiportainen järjestelmä: Lähtökohtana on uusi laaja perustaso, jota tukee erityisvastuutaso. Peruslinjauksen mukaan järjestämis- ja rahoitusvastuu on ensisijaisesti kunnilla ja vaihtoehtoisesti kysymykseen voi tulla sote –alue. Linjaus sote –palveluiden kaksiportaisuudesta on sinänsä ongelmallinen, eikä suoraan istu ainakaan kaikkien alueiden tarpeisiin.

Sote –uudistuksessa laajan perustason, joka sisältää myös erityispalveluja, palvelutarpeeseen vastaaminen edellyttää

- 1.) vähintään noin 50 000 –100 000 väestöpohjaa sekä
- 2.) muiden kantokykytekijöiden ja
- 3.) erityispiirteiden huomioon ottamista.

Laaja perustaso näyttäisi uudistuksen tässä vaiheessa pitävän sisällään kutakuinkin ne erikoissairaanhoidon tehtävät, jotka nykyisin kuuluvat sairaanhoitopiireille. Linjaus näyttäisi mahdollistavan esimerkiksi Keski-Suomessa nykyisen maakuntapohjaisen erikoissairaanhoidon tehtävien hajauttamisen mahdollisesti asukasluvuvaateen pohjalta rakennettaville kunnille tai muodostettaville sote- alueille. Tätä Kinnulan kunta ei pidä kokonaisuuden kannalta tarkoituksenmukaisena ratkaisuna.

Edellä mainitut vähintään noin 20 000 asukkaan ja vähintään noin 50 000-100 000 asukaan väestöpohjat näyttäytyvät ainakin Keski-Suomen osalta ristiriitaiselta ja hämmentävältä. Kinnulan kunta pitää nykyistä sairaanhoitopiirin n. 270 000 asukkaan toiminta-alueetta sopivan kokoisena järjestämispohjana ainakin nykyisen erikoissairaanhoidon osalta.

Kinnulan kunta esittää kantanaan, että oman alueen osalta paras vaihtoehto on, että Kinnulan, Pihtiputaan ja Viitasaaren sosiaali- ja terveydenhuollon nykyinen yhteistoimintasopimus ja palvelutuotanto jatkuvat nykyisellään. Kinnulan kunta uudistaa tässä yhteydessä Kinnulan, Pihtiputaan ja Viitasaaren 15.08.2011 tekemän yhteistoiminta-alueemme hyväksymispyynnön.

Kinnulan kunnan erikoissairaanhoidon palvelut on jatkossakin tarkoituksenmukaisinta hankkia nykyiseltä Keski-Suomen sairaanhoitopiiriin kuntayhtymältä sekä Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriin kuntayhtymältä. Mikäli uudistus johtaa siihen, että nykyinen sairaanhoitopiiri lakkaa, tulisi samalle alueelle muodostaa vapaaehtoinen uusi erikoissairaanhoidon kuntayhtymä. Erikoissairaanhoidon vapautumisen myötä vuoden 2014 jälkeen Kinnulan kunta varaa mahdollisuuden ostaa erikoissairaanhoidon myös muualta Suomesta. ERVA-tason palvelut on tarkoituksenmukaisinta turvata kuulumalla KYS-ERVA -alueeseen.

Ministeriryhmän linjaus asiakaspalveluista kunnissa.

Hallinnon ja aluekehityksen ministeriryhmä (HALKE) puolsi 14.2.2013 julkisen hallinnon asiakaspalvelun kehittämishankkeen (Asiakaspalvelu2014) ehdotuksia yhteisissä asiakaspalvelupisteissä tarjottavista palveluista, palveluverkostosta ja yhteisten asiakaspalvelupisteiden toimintamallista. Hankkeen tavoitteena on, että asiakas saa julkisen hallinnon palvelut kohtuetaisyudella yhteisistä asiakaspalvelupisteistä (yhden luukun periaate) ja että yhteiset pisteet lisäävät hallinnon tehokkuutta ja taloudellisuutta.

Ministeriryhmä linjasi jo kesäkuussa 2012, että kunnat vastaavat yhteisen asiakaspalvelun järjestämisestä ja palvelupisteissä tarjotaan lakiin perustuen aina poliisin lupapalveluja sekä työ- ja elinkeinotoimistojen, verohallinnon, maistraatin, ELY-keskusten, työvoiman palvelukeskusten ja kuntien palveluja. Muut toimijat, kuten Kansaneläkelaitos tulevat mukaan sopimusperusteisesti. Näiden valtion viranomaisten ja kuntien yhteisissä pisteissä tarjoamat palvelut on nyt yksityiskohtaisesti määritelty hankkeen väliraportissa. Asiakaspalvelua tarjotaan palveluneuvojan antamana paikan päällä sekä viranomaisen oman asiantuntijan antamana etäpalveluna videoyhteyden välityksellä tai paikan päällä. Kunnalle korvataan omakustannusperiaatteella sille muiden tahojen palvelujen jakamisesta aiheutuvat kustannukset.

HALKE linjasi kesällä myös, että yhteisen asiakaspalvelun palvelupisteverkko kattaa lakisääteisesti koko maan. Hanke on syksyn aikana hahmotellut kahta vaihtoehtoa palvelupisteverkoksi. Valmistelun lähtökohdaksi on ollut, että asiakaspalvelupisteen vaikutusalueen asukkaista 90 prosentilla on pisteeseen enintään 40 kilometrin matka, ja että asiakaspalvelupisteet sijaitsevat siellä, minne alueen asiointi ja työssäkäynti muutoinkin suuntautuvat. Valmistelun tavoitteena on, että palvelupisteverkko mahdollistaa palvelun tuottavan ja taloudellisen järjestämisen. Lakisääteisen järjestelmän rinnalle jää myös mahdollisuus sopimusperusteisten yhteispalvelupisteiden perustamiseen ja ylläpitoon.

Ministeriryhmä puolsi valmistelun jatkamista siten, että selvitetään kahden vaihtoehdoisen palvelupisteverkon taloudelliset ja muut vaikutukset. Toisessa vaihtoehdossa siirrytään täysimääräisesti yhteiseen asiakaspalveluun. Yhteisiä asiakaspalvelupisteitä olisi tässä vaihtoehdossa 164 kunnassa. Siirtymäaika olisi tässä vaihtoehdossa varsin pitkä, arviolta viisi vuotta. Toisessa vaihtoehdossa yhteiseen asiakaspalveluun siirryttäisiin aluksi alueilla, joilta puuttuu kahden tai kolmen järjestelmässä mukana olevan viranomaisen oma asiakaspalvelupiste. **Yhteisiä asiakaspalvelupisteitä olisi tässä vaihtoehdossa 129 kunnassa, jossa Kinnulan kunta on yhtenä palvelun tarjoajana.** Siirtymäaika olisi kaksi - kolme vuotta. Yhteisen asiakaspalvelun alue laajenisi sitä mukaa kuin toimijat.

Loppuyhteenveto

Edellä esitettyihin seikkoihin vedoten Kinnulan kunta suhtautuu kuntaliitoksiin kielteisesti ja pitää kuntarakennelakiehdotuksen kuntaliitosselvityksiä tarpeettomina. **Kinnulan kunta tulee jatkamaan perustuslain suomin edellytyksin itsenäisenä kuntana tehden SOTE-asioissa yhteistoimintasopimuksen mukaista yhteistyötä Wiitaunionin ja naapurikuntien kesken.**

Erikoissairaanhoitoa Kinnula tulee ostamaan Keski-Suomen ja Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiireiltä. Kinnulan kunta varaa mahdollisuuden ostaa erikoissairaanhoidon vapauduttua 1.1.2014 erikoissairaanhoitoa myös muilta palvelun tuottajilta. Kinnulan kunta tulee ostamaan ERVA-palveluja pääasiassa KYS:ltä ja OUKS:lta.